

VÁROSI ANYANYELVI VERSENY
4. OSZTÁLY
2017.

Név: _____ Pontszám: _____

Iskola: _____

A feladatok megoldására 45 perced van. Tetszés szerinti sorrendben dolgozhatsz. Tollat használj! Ügyelj a pontos helyesíráásra és a szép külalakra is! Jó munkát kívánunk!

1. Rendezd úgy a betűket, hogy megfejtésül minden sorban egy-egy lóval kapcsolatos szó szerepeljen!

Ó I L L T S Á _____

A R G U T _____

D J O A L S Í V G L Á _____

Ó V R E N Y E L S _____

T Y E Í N R _____

5/

2. Tudod-e, ki volt Kincsem?

Olvasd el a róla szóló szöveget figyelmesen! Keresd meg a 12 helyesírási hibát, húzd alá, majd helyesen írd le a szavakat! Ha a jót javítod rosszra, egy pontot levonunk!

Kincsem a Magyar lósport és lótenyésztés büszkesége, a legyőzhetetlen „csodakanca”.

1874. március 17-én egy tápiószentmártoni lótenyésztő birtokán született. A világhírűvé vált versenyló Magyarországon kívül 13 versenypályán 54 alkalommal állt starthoz, és mindannyiszor győzött. Győzelmeinek értékét emeli, hogy kancaként verte meg a méneket, ami a lóversenyeken kivételesnek számít. Kincsem versenyeiről a korabeli újságok rendszeresen tudósítottak.

Emlékét a világűrben a 161975. számú Kincsem nevű kisbojgó űrzi, melyet 2007 június 8.-án Sárnecky Krisztián csillagász fedezett fel, és róla nevezett el.

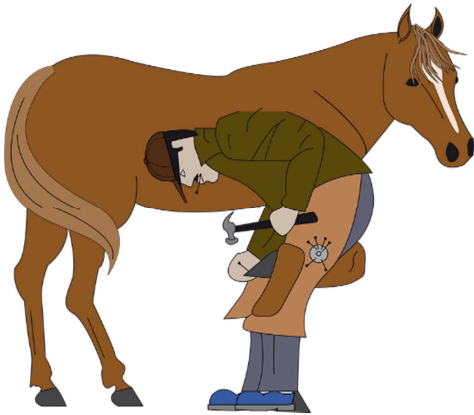
Élet nagyságú bronzszobra Budapesten a Kincsem Parkban áll. Most látható a *Kincsem* című kalandfilm a mozikba. Nézzétek meg, érdekes !

_____

_____

12/

3. Olvasd el a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

A természetben a lovak saját maguk szabályozzák a patájuk (a körmük) hosszúságát. Ha túl hosszú, akkor kemény köves talajt keresnek, ha túl rövid, akkor puha talajra mennek. Ezért a honfoglalás kori régészeti leletek között fémből készült, csillogó, értékes kengyelek és zablák találhatóak, patkók azonban nem. Nomád őseink csak a letelepedés után ismerkedtek meg a patkóval. A vasalatlan (patkó nélküli) ló a kiépített, köves utakon elkoptatja a patáját, lesántul.

A lópatkó félhold alakú, vasból, acélból, alumíniumból (vagy újabban műanyagból) készült ívelt eszköz, mely a ló patáját védi a kopástól. A lovakat átlagosan 6-8 hetente kell patkolni. Először 3 éves kora körül kap a csikó patkót. Ekkor kezd dolgozni, vagy versenyezni. A fogatos lovak patkója 26-28 mm széles és 9-10 mm vastag. Az igáslovak patkói szélesebbek és vastagabbak, néha az egy kg súlyt is elérik.

A lovak speciális „cipésze” a patkolókovács. Először szakszerűen leveszi az elhasznált patkót a ló lábáról, lefaragja, lereszeli a pata falának 1-1,5 cm-t nőtt kemény szarurétegét. A ló patájának méretéhez és formájához igazított új patkót kalapál, majd könnyen hajlítható, ólomból készült patkószögekkel felveri a pata külső széléhez. A szögek nagysága 35 - 85 mm között változik. Patkolásnál a ló nem érez fájdalmat, mert a szögek nem érik el a láb érzékeny, belső részét.

Napjainkban is sokan űzik e régi mesterséget. Szakmunkásképző iskolákban és mestereknél lehet megtanulni a szakmát. Régen a patkolókovács otthon dolgozott a műhelyében, ma inkább házhoz megy jól felszerelt, műhelynek kialakított teherautójával.

a) Jelöld a szöveg alapján igazak vagy hamisak a következő állítások!

I – igaz, H – hamis.

- _____ A csikók három évente új patkót kapnak.
- _____ A ló patáját a patkóhoz kell igazítani.
- _____ A patkolás azért nem fáj a lónak, mert csak 1-1,5 cm hosszúak a patkószögek.
- _____ A Kárpátok hegyein átkelő honfoglaló törzsek lovainak patáját jó minőségű patkó védte.
- _____ A fogatos lovak patkói keskenyebbek, vékonyabbak, mint az igáslovaké.
- _____ A patkolókovács mesterség ma iskolában is megtanulható.
- _____ A pata fala szaruból van, ezt reszeli a patkolókovács 6-8 hetente.
- _____ A patkószögek acélból készülnek, hogy minél erősebbek legyenek.
- _____ A vadlovak vasalatlan lovak.

b) Egészítsd ki a mondatokat a szöveg alapján!

A honfoglaláskori sírokban nem találtak _____, mert _____

A patkolókovácsot a lovak "cipésének" nevezhetjük, mert _____

A lovak lába nem egyforma, ezért _____

A patkó készülhet különféle anyagokból, pl. _____

8/

4. Keresd meg a következő lovas közmondásokhoz, szólásokhoz kapcsolódó jelentéseket!

Írd a nyomtatott nagy betűk mellé a kis betűket! (pl. : A – e)

A) A lónak 4 lába van mégis megbotlik.	a) Hangosan horkolva alszik.
B) Nagy a feje, búsuljon a ló.	b) Jobb híján megelégszünk azzal, ami van.
C) Egy fenékkal nem lehet két lovon ülni.	c) Mindenki tévedhet.
D) Ha ló nincs, a szamár is jó.	d) Értéktelen.
E) Annyit ér, mint döglött lovon a patkó.	e) Ő szenved.
F) Húzza a lóbőrt.	f) Ne vállaljon többet, mint amit meg tud tenni!
G) Rajta csattan az ostor.	g) Tréfás vigasztalás: Ne szomorkodjon!

A - _____ B - _____ C - _____ D - _____ E - _____ F - _____ G - _____ 7/

5. Írj egy-egy példát a versből a meghatározásoknak megfelelően!

Petőfi Sándor: Gyere, lovam...

Gyere, lovam, hadd tegyem rád nyergem!

Száll a madár, tán párjához siet;

Galambomnál kell még ma teremnem.

Sebesen száll, el is hagyott minket.

A kengyelbe most teszem ballábam,

Érjük utol szaporán, jó lovam,

De lelkem már a galambomnál van.

A párját ő sem szereti jobban.

Felszólító módú ige T/1. sz.: _____

Kijelentő módú, igekötős ige: _____

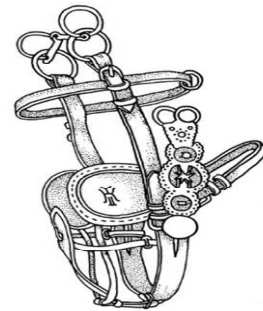
Három szótagú toldalékos melléknév: _____

Személyes névmás ragozott alakja: _____

4/

6. Alkoss az itt felsorolt szótagokból lószerszámot jelölőszavakat,
és írd a hozzáillő meghatározás mellé!

NYE LA TÁR KEN KAN ZAB
GYEP KAN LŐ SAR TYÚ REG GYEL

- ló hátára erősített ülőalkalmatosság: _____
- rövid vaspálcából álló eszköz, amit a ló szájába tesznek: _____
- szíjakkal álló szerszám a ló fején, ami a ló vezetésére,
fékezésére alkalmas: _____
- a ló irányítására, kormányzására használt hurok alakú szíj,
melyet a lovas a kezében tart: _____
- cipő vagy csizma sarkához erősített fém eszköz, mellyel a
lovas a lovat gyorsabb haladásra bízta: _____
- vasból vagy rézből készült tárgy, ebben tartja a lábát a lovas: _____

12/

7. Írj a meghatározásokhoz olyan szavakat, amelyek elő-, - vagy utótagja a ló szó!

rovar: _____

a háziló őse: _____

lovas áru: _____

„szerencsét hozó” növény: _____

a sakkban L alakú lépés: _____

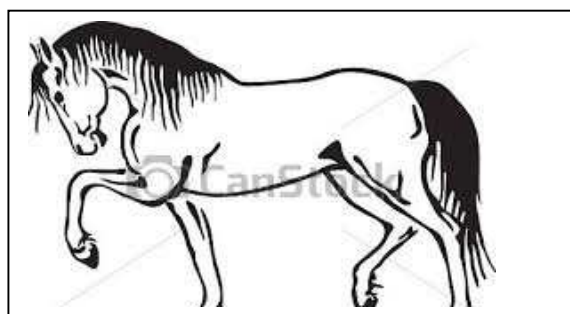
a villamos elődje volt: _____

fejtetőn összekötött haj: _____

nagyon sietve cselekszik: _____

Afrika vizeiben élő, nagytestű, növényevő állat: _____

az autók motorjának a teljesítményét mérték vele: _____

10/